

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 408/2025 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen joustavien etäyhteyksien hyödyntämisestä opetussuunnitelmaan kuuluvien vieraiden kielten opettamisessa perusopetuksessa

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Pia Kauman/kok näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 408/2025 vp:

Onko hallitus valmis mahdollistamaan perusopetukseen kuuluvien kielten etäopetuksen niin, että opetuksen valvontaa joustavoitetaan, ja missä vaiheessa meneillään olevaa eduskuntakautta hallituksella on mahdollisuus tuoda lakiesitys eduskunnalle?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Perusopetus on yleissivistävää koulutusta, ja sillä on vahva kasvatuksellinen ja yhteisöllinen tavoite. Perusopetuslain lähtökohtana on lähiopetus. Etäyhteyksiä hyödyntävästä opetuksesta ei ole erillistä sääntelyä, vaan siihen sovelletaan samaa lainsäädäntöä kuin lähiopetukseen. Etäyhteyksiä hyödyntävä opetus on kuitenkin valtakunnallisissa perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa tunnustettu opetusmuoto. Perusopetuksessa voidaan opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti hyödyntää etäyhteyden kautta tapahtuvaa opetusta ja näin täydentää opetusta sekä tarjota monipuolisia opiskelumahdollisuuksia eri oppiaineisiin. Etäyhteyksiä hyödyntävän opetuksen keinoin voidaan edistää oppilaiden yhdenvertaisia mahdollisuuksia monipuoliseen ja laadukkaaseen perusopetukseen koulun koosta ja sijainnista riippumatta. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti etäyhteyksillä voidaan tukea esimerkiksi harvemmin opiskeltujen kielten ja uskontojen sekä valinnaisten aineiden opetusta.

Koska lasten ja nuorten perusopetus on annettava lähiopetuksena, etäyhteyksiä hyödyntävä opetus tapahtuu lapsen tai nuoren lähikoulussa, jossa opettaja on läsnä. Perusopetusta voidaan järjestää etäyhteyksiä hyödyntäen esimerkiksi siten, että opetusta annetaan koulupäivän aikana koulussa tai muussa opetuksen järjestämispaikassa videoyhteyden avulla toisesta koulusta tai opetusryhmästä. Oppimisympäristön turvallisuudesta, oppimisen ja koulunkäynnin tuen toteutumisesta, oppilaan arvioinnista, oppilaiden valvonnasta ja ohjauksesta tulee huolehtia samojen periaatteiden mukaisesti kuin muissakin opetustilanteissa.

Tilastojen mukaan vieraiden kielten opiskelu on vähentynyt selvästi 1990-luvun jälkeen ja opiskelussa on merkittävää alueellista vaihtelua. Usein kielten opettamista rajoittaa erityisesti se, ettei oppilasmäärä riitä ryhmän muodostamiseen. Osassa kuntia ongelmaa on pyritty ratkaisemaan siten, että kieltä voi opiskella etäyhteyksiä hyödyntäen tai yhteistyössä muiden koulujen kanssa. Opetushallitus ja opetus- ja kulttuuriministeriö toteuttivat keväällä 2024 perusopetuksen järjestäjille kyselyn koskien etäyhteyksiä hyödyntävää opetusta kieltenopetuksessa. Yhteensä 46 kyselyyn vastannutta oli järjestänyt lukuvuoden 2023–2024 aikana etäyhteyksiä hyödyntävää kieltenopetusta. Etäyhteyksiä hyödyntävässä opetuksessa nähtiin potentiaalia, kuten mahdollisuus monipuolistaa kielitarjontaa pienissäkin kunnissa, tarjota opetusta oppilaille, jotka eivät käy koulua sekä järjestää opetusta joustavasti ja kustannustehokkaasti. Samalla etäyhteyksiä hyödyntävässä ja hybridiopetuksessa tunnistettiin monia haasteita opettajan työn vaatimuksiin tai oppilaiden motivaatioon, valvontaan ja sosiaalisten taitojen kehitykseen liittyen. Kehittämistoiveina nousivat esiin valtakunnallisen mallin tai ohjeistuksen laatiminen, laitteiden toimivuuden varmistaminen, opettajien koulutus etäopetuksen erityispiirteistä ja teknologian hyödyntämisestä sekä resurssien turvaaminen opetuksen laadun varmistamiseksi.

Opetus- ja kulttuuriministeriössä on käynnissä laajapohjainen työryhmätyö väestökehityksen haasteisiin vastaamiseksi perusopetuksessa. Työryhmän yhtenä tehtävänä on hallitusohjelmakirjauksen mukaisesti arvioida etäopetuksen hyödyntämisen mahdollisuuksia perusopetuksessa tarkkarajaisesti säädettyinä esimerkiksi valinnaisten kielten opetuksessa. Työryhmän loppuraportin toimenpide-esityksineen on määrä valmistua alkuvuodesta 2026. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus Karvi toteuttaa työryhmätyön tueksi arvioinnin etäyhteyksiä hyödyntävästä opetuksesta perusopetuksessa.

Helsingissä 12.12.2025

Opetusministeri Anders Adlercreutz

VN/35510/2025-OKM-2

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: